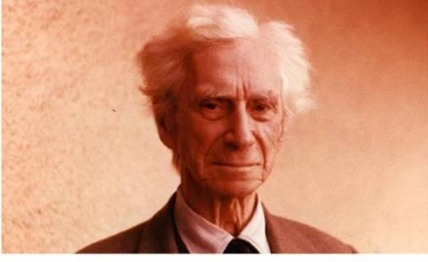

Bertrand Russell ile Eğitim Üzerine

Arthur William Russell (1872 – 1970), Britanyalı filozof, matematikçi, tarihçi ve toplum eleştirmeni. Kendisi dönemindeki düşünürler arasında farklı bir yere sahiptir. Onun eğitim üzerine görüş ve düşünceleri günümüze ışık tutabilir...

Bertrand Russell, öğrenme sırasında öğrenciye kendisine öğretilenin hiç değilse gerçeklerin öğrenilmeye değer şeyler olduğunu hissettirmek için her türlü gayretin gösterilmesini söyler. Ona göre öğrenci, öğrendiklerini neden, nasıl, öğrendiğini öğretmenine özgürce sorabiliyorsa ve öğretmeni onunla işbirliği yapabiliyorsa öğrenim gerçekleşir.

Russell'a göre çocuklara gösterilecek ilgi herhangi daha yüksek amaç olmaksızın sırf çocuklarla beraber bulunmanın yarattığı zevkten ileri gelen ilgi olmalıdır. Böyle niteliğe sahip öğretmenler çocukların özgürlüklerine sık sık karışmak zorunda kalmayacakları gibi karışmaları gerektiği zaman da psikolojik bir probleme meydan vermeyeceklerdir.

Aşırı çalışan yorgun olan öğretmenlerin çocuklara içgüdüsel yakınlık göstermesinin olanaksız olduğunu söyler Russell. Hatta mesleği çocuk eğitimi olan kişinin bu işi günde en çok iki saat yapıp geri kalan saatlerini çocuklardan uzakta geçirmesi gerektiğini belirtir. Çünkü sürekli çocuklarla beraber bulunmak, hele otoriter bir disiplinden kaçınıyorsa son derece yorucudur. Yorgunluk sinir bozar. Sinirleri bozulan öğretmenin hangi kurama göre kendini yetiştirmiş olursa olsun, bir yerden patlak verecektir.

Russell'a göre eğitimde özgürlük, bir ölçü konusudur. Eğitimde özgürlüğü destekleyen bir kişi, çocuklara gün boyu her istediklerini yapmalarını kastetmiş olamaz. Özgürlüğün olabilmesi için, bir ölçüde otorite ve disiplin olmalıdır. Sorun ise bu otorite ve disiplinin nasıl uygulanacağıdır.

Russell çocukların kendi başlarına bırakıldığında çoğunluğun okuma yazma öğrenemeyeceğini; yaşam koşullarına daha az uyumlu olarak büyüyeceklerini ifade eder. Bu sebeple O; eğitim kurumlarının var olmasına ve çocukların bir ölçüde disiplin altında tutulmasının zorunlu olduğunu söyler. Fakat hiçbir otoriteye tam olarak güvenmez. Bu sebeple eğitimde oldukça az otoriteye yer verilmesi ve gençlerin doğal arzu ve güdülerinden yararlanma yollarına gidilmesi gerektiğini belirtir.

Russell tek program değil birden fazla programa dayalı öğretim şeklinin uygulanmasının sanıldığından çok daha olanaklı olduğunu ifade etmektedir. Çünkü ne de olsa bilgi edinme arzusu gençlerin çoğunda doğal olarak vardır. Yapılacak şey çocuğa veya gence bilginin edinilmeye değer bir şey olduğunu hissettirmektir.

Russell'a göre bilimsel bir toplumda, çocuk konuşmaya başladığı andan itibaren bilimsel zihniyet aşılacak, çocuk ilk hassas yaşlarında cahillerle ve bilme yabancı kimselerle temastan dikkatle korunacaktır. Çocuk yirmi bir yaşına kadar bilimsel bilgilerle donatılacak, on iki yaşından sonra da gelişme gösterdiği bilgilerde ihtisas yapması sağlanacaktır.

Sonuç olarak Russell, bir toplumun kalkınmasında insan kaynağının eğitim yoluyla devreye sokulacak en önemli bir araç olduğunu, aynı zamanda eğitimin uygarlaşmanın gerçekleştirilmesinin vazgeçilmez amacı olduğuna inanır. Çünkü yapılan her şey insanlık onuruna yakışır bir biçimde yaşamını sürdürmesi içindir. Bize kötü huylar veren eğitimidir. Karşıt erdemleri verecek olan da gene eğitimidir. Çünkü eğitim, yeni dünyanın anahtarı olma özelliğini taşımaktadır.

Düşüncelerini birer cümle ile ifade etmek gerekirse...

1. Hiçbir şeyden hiçbir zaman emin olmayın.

2. Ortada olan gerçekleri gizleyerek bir yere varacağınızı sanmayın, hakikat er ya da geç ortaya çıkacaktır.

3. Başarılı olmak için asla düşünmenin önüne geçmeye çalışmayın.

4. Farklı fikirler karşısında, bu fikirler en yakınınızdan geliyor bile olsa, bu fikirlere karşı otorite kurmaya değil argümanlar üretmeye çalışın. Çünkü otorite kurarak kazanılan zaferler aldatıcı ve geçicidir.

5. Başkalarının kurmaya çalıştığı otoriteleri hoş görmeyin, çünkü her zaman farklı otorite odakları var olacaktır.

6. Zararlı olduğunu düşündüğünüz fikirleri güç yoluyla bastırmayı düşünmeyin, bunu fikirler zaten sizin yerinize yapacaktır.

7. Sıra dışı fikirlerden korkmayın, bugün genel kabul görmüş birçok fikir vaktiyle sıra dışı görülüyordu.

8. Pasif tartışmalar yerine entelektüel düşüncenin hazzına varmaya çalışın, düşünceye değer verdiğinizde, düşüncelerle tartıştığınızda daha kolay ve daha iyi anlaşılırsınız.

9. Doğrular sizin yararınıza olmasa dahi, her zaman dürüst olmaya azami ölçüde dikkat edin, hakikatin üstünü örtmek size daha fazla zarar verir.

10. Sahte bir cennette yaşayanların mutluluğuna gıpta etmeyin, bunun gerçek mutluluk olduğuna sadece aptallar inanır.

Bu öneriler çağdaş bir eğitimin ön koşulları...